

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

HT Tarmo Männistön hyväksymisen edellytysten arviointi

Tilintarkastuslautakunnan päätös 22.6.2021

Päätöksen diaarinumero: PRH/434/10000/2021

Asian vireilletulo

Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) tilintarkastusvalvonta on päättänyt tilintarkastuslain 7 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdan (1141/2015) perusteella ottaa oma-aloitteisesti tutkinnan kohteeksi HT-tilintarkastaja Tarmo Männistön toiminnan Listamies Oy:n (0794940-3) sekä Nostopalvelu Eero Vuohelainen Oy:n (0727975-3) tilintarkastuksissa tilikausilta 2019 ja 2020. Männistö on antanut tilintarkastuskertomukset Listamies Oy:n tilikausilta 1.8.2018–31.7.2019 ja 1.8.2019–31.7.2020 päivämäärillä 25.3.2019 ja 27.3.2020 sekä Nostopalvelu Eero Vuohelainen Oy:n tilikausilta 1.7.2018–30.6.2019 ja 1.7.2019–30.6.2020 päivämäärillä 20.3.2019 ja 25.11.2020. Tutkinnassa tilintarkastusvalvonta on kiinnittänyt erityistä huomiota HT Tarmo Männistön tilintarkastustyön dokumentointiin ja annettuihin tilintarkastuskertomuksiin.

PRH:n tilintarkastusvalvonta on 8.3.2021 ja 20.4.2021 lähettänyt tilintarkastajalle selvityspyynnön, jossa tilintarkastajaa on pyydetty toimittamaan kaikki tilintarkastuksen työpaperit kyseisiltä vuosilta mainittujen yhtiöiden osalta. Tilintarkastajalle 20.4.2021 lähetetyssä selvityspyynnössä tilintarkastajalta pyydettiin selvitystä lisäksi siitä, onko tilintarkastajalla olemassa aineistoa koskien Listamies Oy:n sekä Nostopalvelu Eero Vuohelainen Oy:n tilintarkastuksia tilikausilta 1.1.–31.12.2019 ja 1.1.–31.12.2020, onko tilintarkastaja dokumentoinut mainitut tilintarkastuksen työpaperit sekä sitä, miksi tilintarkastaja ei toimittanut häneltä pyydettyjä tilintarkastuksen työpapereita mainittujen yhtiöiden osalta. Lisäksi tilintarkastajalta pyydettiin molemmissa selvityspyynnöissä liittämään selvityksen mukaan toimeksiantoja koskeva selvitys valinnasta tilintarkastajaksi.

Tilintarkastaja toimitti vastauksensa yhteydessä kohdeyhtiöiden allekirjoitetut tilintarkastuskertomukset pyydetyiltä vuosilta, sekä allekirjoitetut tilinpäätökset koskien Listamies Oy:tä. Nostopalvelu Eero Vuohelainen Oy:n osalta tilintarkastaja toimitti ainoastaan tilinpäätöstulosteita, joihin on tehty tilintarkastusmerkintöjä. Tilintarkastaja ei toimittanut muuta tilintarkastustoimeksiantoja koskevia dokumentaatioita (työpapereita).

Tilintarkastajan selvitys

PRH:n tilintarkastusvalvonta on 8.3.2021 ja 20.4.2021 lähettänyt tilintarkastajalle selvityspyynnön, jossa tilintarkastajaa on pyydetty toimittamaan kaikki tilintarkastuksen työpaperit kyseisiltä vuosilta mainittujen yhtiöiden osalta. Tilintarkastajalle 20.4.2021 lähetetyssä selvityspyynnössä tilintarkastajalta pyydettiin selvitystä lisäksi siitä, onko tilintarkastajalla olemassa aineistoa koskien Listamies Oy:n sekä Nostopalvelu Eero Vuohelainen Oy:n tilintarkastuksia tilikausilta 1.1.–31.12.2019 ja 1.1.–31.12.2020, onko tilintarkastaja dokumentoinut mainitut tilintarkastuksen työpaperit sekä sitä, miksi tilintarkastaja ei toimittanut häneltä pyydettyjä tilintarkastuksen työpapereita mainittujen yhtiöiden osalta. Lisäksi tilintarkastajalta pyydettiin molemmissa selvityspyynnöissä liittämään selvityksen mukaan toimeksiantoja koskeva selvitys valinnasta tilintarkastajaksi.

Tilintarkastaja toimitti vastauksensa yhteydessä kohdeyhtiöiden allekirjoitetut tilintarkastuskertomukset pyydetyiltä vuosilta, sekä allekirjoitetut tilinpäätökset koskien Listamies Oy:tä. Nostopalvelu Eero Vuohelainen Oy:n osalta tilintarkastaja toimitti ainoastaan tilinpäätöstulosteita, joihin on tehty tilintarkastusmerkintöjä. Tilintarkastaja ei toimittanut muuta tilintarkastustoimeksiantoja koskevia dokumentaatioita (työpapereita).

Ratkaisu

Tilintarkastuslautakunta peruuttaa Tarmo Männistön HT-tilintarkastajan hyväksynnän.

Perustelut

Tilintarkastuslautakunta on antanut 21.4.2020 Tarmo Männistölle varoituksen samanlaisesta lain ja hyvän tilintarkastustavan vastaisesta menettelystä (PRH/1161/10000/2019). Päätös on lainvoimainen. Männistölle annetun varoituksen perusteena on ollut dokumentoinnin puuttuminen erään asunto-osakeyhtiön tilintarkastuksessa.

Hyvään tilintarkastustapaan kuuluu tarkastustyön dokumentaatiovelvollisuus. Tarmo Männistön allekirjoittamissa tilintarkastuskertomuksissa on todettu, että tarkastukset on tehty hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Männistö ei ole 8.3.2021 eikä 20.4.2021 esitetystä vaatimuksista huolimatta toimittanut tilintarkastusvalvonnalle tilintarkastusdokumentaatiota, jonka perusteella olisi pääteltävissä, että hän olisi korjannut menettelyään. Tarmo Männistö on saanut hyväksymisen peruuttamisen perusteena olevasta seikasta varoituksen. eikä hän ole korjannut menettelyään.

Tilintarkastuslautakunta on ratkaisukäytännössään todennut, että, kun tarkastusdokumentaation puutteellisuuden vuoksi ei voida päätellä, onko tilintarkastaja noudattanut riittävää huolellisuutta sen varmistamiseksi, että tarkastuksen perustana oleva aineisto on ollut riittävä tehtävän asianmukaiseen suorittamiseen, tilintarkastaja on menetellyt tilintarkastuslain ja hyvän tilintarkastustavan vastaisesti.

Tilintarkastuslautakunta viittaa aiemmin tekemiinsä päätöksiin PRH/1161/10000/2019, PRH/1650/10000/2018, PRH/2289/10000/2017, PRH/3217/10000/2017, PRH/1404/10001/2016, PRH/138/10001 /2016, joissa on otettu kantaa tilintarkastajan velvollisuuteen laatia ja esittää tilintarkastusdokumentaatio.

Edellä mainituissa päätöksissä tilintarkastajalle on annettu seuraamuksena huomautus tai varoitus. Arvioitaessa edellä mainittuja päätöksiä tehdyn työn dokumentointivelvollisuuden kannalta on otettava huomioon, että päätöksissä on ollut kysymys dokumentointipuutteiden ohella myös muun muassa tilintarkastajan riippumattomuudesta ja raportoinnista.

Tilintarkastusdokumentaation puuttumisen vuoksi ei ole mahdollista tehdä johtopäätöksiä tilintarkastajan tekemistä tarkastustoimista ja niiden tuloksista, hankitusta evidenssistä eikä ammatilliseen harkintaan perustuvista ratkaisuista. Laiminlyömällä tarkastustyönsä asianmukaisen dokumentoinnin Männistö on menetellyt tilintarkastuslain 4 luvun 3 §:n edellyttämän hyvän tilintarkastustavan vastaisesti.

Tilintarkastuslain 10 luvun 7 §:n mukaan seuraamuksesta päätettäessä on otettava huomioon kaikki säännöksessä mainitut asiaan kuuluvat seikat. Männistö on saanut aikaisemmin tilintarkastuslautakunnalta varoituksen samanlaisesta asiasta. Lisäksi Männistö on viivytellyt selvien vastausten antamisessa tilintarkastusvalvonnan kysymyksiin.

Tilintarkastusvalvonta on toimittanut haastemiehen välityksellä (TILAn työjärjestys 2.4, HallintoL 60 §) Männistölle kuulemiskirjeen. Männistölle on kuulemiskirjeessä ilmoitettu mahdollisuudesta saapua tilintarkastuslautakunnan kuultavaksi. Tiedoksiantotodistuksen mukaan kuulemiskirje on annettu tiedoksi Männistölle 24.5.2021. Koska Männistö ei käyttänyt mahdollisuuttaan tulla kuulluksi tilintarkastuslautakunnassa, tilintarkastuslautakunnalla ei ole ollut mahdollisuutta kuulla suullisesti Männistöä asiassa.

Tilintarkastuslautakunta peruuttaa Tarmo Männistön HT-hyväksynnän. Tarmo Männistöllä ei tämän päätöksen tultua lainvoimaiseksi ole oikeutta käyttää HT-tilintarkastajan nimikettä tai muita siihen viittaavia nimikkeitä.

Sovelletut säännökset

Tilintarkastuslaki (1141/2015) 1 luku 1 §, 4 luku 1, 3, 4 ja 12 §, 7 luku 3 ja 5 §, 8 luku 1 §, 10 luku 2 ja 7 §.

Valitusoikeus

Tarmo Männistöllä on asiaosaisena oikeus valittaa tästä päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Asian ratkaisseet tilintarkastuslautakunnan jäsenet

Pekka Pajamo (puheenjohtaja), Jussi Heiskanen (varapuheenjohtaja), Ari Ahti, Antti Fredriksson, Teija Laitinen, Riikka Rannikko, Leena Romppainen, Elina Stråhlman, Anders Tallberg.

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Tilintarkastuslautakunta

Pekka Pajamo

Tilintarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Juuso Lahti

Esittelijä

Tilintarkastusvalvonta

Liite

Valitusosoitus